

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Misericordia, Mansuetudo, & Clementia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

§ II. *Misericordia, mansuetudo, & clementia.**Misericordia.**Mansuetudo.*

2. 2. 9. 157.

a. 1.

Clementia.

a Eccl. 3. 19.

b Pro. 20. 28

Li. 1. de clem.

tia c. 19

*Amor ars**munitis-**sima.*

c. 1. Mach. 2.

57.

*Dauid**Rex per Mi-**sericordiam*

d Isa. 2. 4.

*Rex cogatur**ad punien-**dum.*

EX dictis satis aperte constat, tres virtutes plurimum iuuare charitatem in modo suæ gubernationis; *Misericordiam* scilicet, quæ miseris compatitur delinquentium, eò quòd illi sint proximorum miserimi; *mansuetudinem* quæ iræ impetus reprimat, etiam cum delicta eam prouocant, & seueram exigunt ultionem; & *Clementiam*, quæ, teste S. Thoma, suppliciorum seueritatem moderatur ex miseratione imbecillitatis reorum. Hæ tres virtutes valde amabiles reddunt Reges & Gubernatores: omnes enim illæ indicio sunt, quòd illi ament, & beneficijs quæ ab eis proueniunt, obligantur illi ad redamandum, quibus illa conferuntur: iuxta illud Ecclesiastici: *a fili in mansuetudine opera tua perfice, & super hominum gloriam diligeris*: qui propterea valde gaudebunt, quòd tua gubernatio continuetur, & propterea Salomon dixit: *b misericordia & veritas custodiunt Regem, & roboratur clementia thronus eius*. Eodem spectat Senecæ sententia dicentis: *Regem clementem non indigere custodibus*: eò quòd ipsa clementia eum custodiat, & arcem maximè inexpugnabilem, esse *amore* subditorum. Quod totum sufficienter confirmat exemplum Regis cuiusdam misericordis, clementis, & mitis, de quo sacra scriptura dicit, quòd proximo capite retulimus, *c Dauid in sua misericordia consecutus est sedem regni in secula*: ita ut non illud amiserit, sicut Saul. Adfert autè magnam admirationem, quòd cum Dauid fuerit adeò excellens in humilitate, fortitudine, & zelo; in oratione & familiari cum Deo consuetudine alijsq; clarissimis virtutibus: *misericordia* tamen tribuatur: quòd regnum fuerit consecutus cum diuturnitate & firmitate. Ut hinc constet, quanti Deus D.N. virtutem hanc in regibus faciat: desiderans ita illos zelum habere *Iustitiæ*; ut, quòd in ipsis est, potius ad *misericordiam* propendeant. De qua & ipse plurimum gloriatur, manifestans omnipotentiam suam potius in *miserando* & condonando: quàm in puniendo: nec vult mortem peccatorum, sed ut peccatis mortui, Deo ipsi viuant: pluraque peccata lenitate suæ clementiæ impedit, quàm terrore Iustitiæ. Et cum hac est ipsi utendum, id facit, quasi à nostra pertinacia *coactus*; fertq; grauius, se ita cogi ad puniendum, dicens quòd refert Isaias: *d Heu* (quæ vox internum quendam sensum indicat) *vindicabor de inimicis meis*. Hunc ergò in modum vult ipse, Reges & Gubernatores honori sibi ducere, quòd sint clementes ac misericordes: suamq; potestatem non tam in afficiendis supplicio reis ostendere, quàm in eorum delictis præueniendis & reparandis. Ad quòd si minæ sufficiant, non veniant ad punitionem: & quando hanc adhibere erit necesse, id faciant, quasi *coacti* ab officij obligatione, qua tenentur Iustitiam administrare: sed simul doleant, quòd videant, se ad eam seueritatem tunc teneri: dicentes cum altero illo Imperatore, qui magnam gloriam in eo ponebat, quòd valde esset clemens: *o si non scirem scribere,*

ne ten-

ne sententiam hanc mortis mei subditi subscriptione mea confirmarem.
 SED videamus nunc quamnam fuerit maxime insignis misericordia Dauid propter quam throni sui firmitatem est adeptus: nam S. Augustinus duo precipua huius virtutis opera indicat, quæ Christus D.N. commendauit illa sententia, *e dimittite & dimittentur vobis. date & dabitur vobis.* Primum opus est, acceptas ab inimicis iniurias remittere; secundum, dona distribuere egentibus. Et quamuis Dauid in utroque opere excelluerit, multo magis tamen in primo, quod est gloriosius: quo se ostendit misericordem in Saulem, crudelem aded suum hostem & persecutorem, remittendo illi acceptas ab eo iniurias, non se vlciscendo, quando facile potuit; seruiens illi in ijs, quæ imperabat; deflens amarè eius mortè quasi illa non fuisset medium, quo ipse ad regnū perueniret: eadem etiam clementia vsus est cum *Semes*, condonans ei grauissimas iniurias ab eo acceptas, ed quod se humiliasset, culpamq; suam deprecatus esset. Et quod magis mireris, Rex aded misericors & clemens in suos hostes, ostendit in eisdem etiam misericordiam, vlciscendo cū zelo Iustitiæ iniurias ab alijs eisdem illatas: volens vt zelus, in hoc misericordiæ subseruaret, puniendo iniuriam qua ipsius hostis fuerat affectus; & ita iussit interfici eū, qui dicebat, *g occidisse se Saule, & alios duos, qui h caput Isbofer ipsi æmuli amputauerant; ipsiq; obtulerant, credentes, magnum obsequium se ei in eo præstitisse.* Quo exemplo docuit Reges esse misericordes in ferendis iniurijs sibi illatis; iustos verò in puniendis proximo illatis; *disimulantes* interdum clementer, quæ in ipsos fuit, & *vlciscentes* cū Iustitia, quæ innocenribus proximis, etiam ipsorū aduersarijs, irrogantur. Nā in primo ostendūt, se esse passionum suarū dominos; & iram suam, ac vindictæ appetitum benè frænatum habere: in posteriori verò ostendunt, se habere purum zelū Iustitiæ: siquidem puniunt idem delictū, ex quo aliquod ipsis oriebarat emolumentum. Et ex utraq; parte reddunt sese amabiles, gloriosos, beneq; fortunatos, quemadmodum S. Aug. his verbis benè perpendit: Imperatores Christiani vocantur *felices*, si cū Iustitia gubernant; si tardiores sint in proprijs iniurijs vlciscendis; & faciles in cōdonandis; si vindictā exercent, nō vt suæ iræ satisfaciant; sed, quia ita opus est ad bonū Reip. gubernationem, & conseruationem, & si quod delictum condonant, non sit, vt flagitium maneat impunitū; sed propter maiorem spem emendationis, si pænas & supplicia rigorosa, quæ sæpè non possunt euitari, emolliunt & mitigant misericordiæ suauitate, & aliorū beneficiorum copia, si optant & student potius esse dominos sui ipsorum, quam aliorum, & imperare effrenibus suis appetitionibus, potius quàm dominos esse mundi, ac denique si hæc omnia faciant, non inanis gloriæ cupiditate, sed amore vitæ æternæ. Hæc S. Augustinus: quibus docet modum, quo zelus & clementia actiones suas debeant exercere.

Serm. 50. de verb. Domi c Luc. 6.37.
 Dauid iniurias remisit.
 1. Reg. 24.5. & 6.29.6.
 2. Reg. 19. 20.23.
 Inimicorum suorum iniurias vlciscit.
 2. Reg. 1. 10.15.
 h. 4. 7. 12.
 Tuas perfer, alienas compeste iniurias.
 Li. 5. de ciu. c. 24.
 c c
 c c
 Zelus clementia temperetur.
 c c
 c c
 c c
 c c
 c c
 c c

I.

Occasio peccandi & rei merita expendenda.

11. Reg. 14.
24. 44.
Lib. 1. in 2.
Reg. 14.

”

”

”

Peccata malitia ad se plus tolerari possunt.

k 3 Reg. 2.

13. Reg. 20.
31.

Clementia Iustitiam non perturbet.

Est tamen operæpretium alia quoq; documenta addere. *Primum* est, clementiã debere præcipuè eminere in delinquentes ignorantia, aut inadvertentiã, aut in aliqua valde virgente occasione. Quia hæ circumstantiã valde diminuunt culpam, & merito movent ad misericordiam, & ad Iustitiã seueritatem moderandam. Idq; multò adhuc magis, cùm ante tale delictum, vitam duxerunt *inculpata*, aut insignes fuerunt *benefactores*. Quemadmodum apparet in casu Saulis in filiũ suũ Ionathan, qui etiã prodigiosã victoriã quandam obtinisset, nihilominus fuit ad mortem damnatus, ed quòd ordinem ab ipso toti exercitui propositum, nõ seruasset. Sed impediuit populus sententiã executionem, dicens: *in ergone Ionathas morietur, qui fecit salutem hanc magnã in Israel*. In quã verba ait S. Gregorius: in examinandis reis attendendã sunt *occasion*es culparum, & peccantium *merita*: sicut fecit populus in hoc casu. Non enim dixit non morietur Ionathas, quia filius Regis est: sed quia fecit salutem hanc magnam in Israel. *Cum ergo magni viri cadunt, communi iudicio trahendi non sunt: quia priora opera promerentur, ut posteriorum grauitas leuigetur*. Et tunc clementiã benè collocatur, absque iniuria Iustitiã. Aliã possunt esse causã clementiã ostendendi in eos, qui ex malitia peccauerunt, in *duobus* illis casibus, in quibus Dauid illa vsus est: remittens *Semei* culpã, ed quòd opportunè eã deprecatus fuerit, tempore magnæ lætitiã, quando scilicet Dauid recipiebat regnum, quod amissum existimabat: & coniuuens Generali suo, Duci *Ioab*, cùm proditorie duos alios Duces se meliores occidisset: quia tunc non inueniebat in se vires, & opportunitatem eum puniendi: & quia multa auxilia, & subsidia militaria ab eo acceperat. Sed non tamen oblitus est *zeli iustitiæ*: nam ante suã mortẽ comisit Salomoni filio suo, vt viã & rationẽ inueniret, hæc delicta nõ relinquendi impunita. Satis verò apparuit, ipsũ nõ fuisse irã spiritu promotum, siquidẽ ea delicta sustinuit pertotam vitam: dedit verò hoc monitum, cũ iam esset *proximus morti*: quo tempore Rex aded pius, Deoq; coniunctus nõ potuit aliud motiuum habere, quã zelum iustitiã. DENIQ; qui clementiã & misericordia maximè gloriantur, attendere debent diligenter, ne hæc ipsa virtus, sit illis laqueus sathanæ, ad voluntatem Dei transgrediendam, & Iustitiã leges violandas: quemadmodum euenit Regi Achab, quem Syri deceperunt astutẽ, vt illis parceret: *laudauimus, inquit, quod Reges domus Israel clementes sint: ponamus itaque saccos in lumbis nostris, & funiculos in capitibus nostris: & egrediamur ad Regem Israel forsitan saluabit animas nostras*. Quod ita euenit quidem, sed hæc clementiã cõtra Iustitiã: recidit in caput ipsius Achab. Habeat igitur clementiã quidem proprium suum locum apud Reges; sed simul suã relinquat zelo Iustitiã, dans operam, vt ita simul se habeant, vt mutuo sibi non aduersentur quemadmodum magis particulariter dicitur, quando de Iudicibus agemus.

CAPVT